

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 29. 10. 2024 o odvolání obžalovaného L.P., narozeného XXXXX v XXXXX, trvale bytem XXXXX, XXXXX, a státní zástupkyně, proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 15. 3. 2024, č.j. 11 T 132/2023 – 915,

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) trestního řádu se z podnětu odvolání obžalovaného a státní zástupkyně napadený rozsudek **zrušuje** v celém rozsahu (§ 263/1b tr. řádu).

Podle § 259 odst. 1 trestního řádu se věc **vrací** soudu I. stupně.

Odůvodnění:

- Napadeným rozsudkem byl obžalovaný L.P. uznán vinným ze spáchání zločinu pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1 trestního zákoníku, kterého se dle skutkových zjištění soudu I. stupně měl dopustit tím, že v přesně nezjištěné době od února 2018 do 20. 6. 2019 v místě svého bydliště v XXXXX na ulici XXXXX, opakovaně vykonal s tehdy nezletilou XXXXX, narozenou XXXXX, dobrovolný orální pohlavní styk, nechával si od ní rukou stimulovat penis, a v přesně nezjištěné době od 19. 4. 2019 do 20. 6. 2019 s nezletilou opakovaně vykonal dobrovolnou vaginální soulož, přestože po celou dobu věděl, že nezletilá, s níž v dané době udržoval partnerský vztah, nedovršila 15 roků.

Obžalovanému byl uložen trest odnětí svobody v trvání 1 roku s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání 18 měsíců.

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu byla obžalovanému uložena povinnost zaplatit na náhradě škody poškozené XXXXX, zastoupené zmocněnkyní JUDr. Lucií Hrdou částku ve výši 30.000 Kč a se

zbytkem nároku na náhradu škody byla poškozená podle § 229 odst. 2 trestního řádu odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolání obžalovaný a státní zástupkyně.

Odvolání bylo podáno rovněž zmocněnkyní poškozené XXXXX JUDr. Lucíí Hrdou, a to do výroku o náhradě škody. Podané odvolání však bylo vzato zpět, a proto usnesením Městského soudu v Brně ze dne 6. 5. 2024 bylo rozhodnuto podle § 250 odst. 4 trestního řádu tak, že zpětvzetí odvolání poškozené bylo vzato na vědomí.

3. Odvolání obžalovaného směřuje do výroků o vině, trestu i náhradě škody.

Soudu I. stupně je vytýkáno, že řízení, které předcházelo vydání napadeného rozsudku je zatíženo závažnými procesními vadami, přičemž byla porušena ustanovení, jimiž se má zabezpečit objasnění věci a také porušeno právo na obhajobu a spravedlivý proces.

Soudu I. stupně jsou dále vytýkána nejasná a neúplná skutková zjištění, když se nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí.

Dle názoru obžalovaného bude nutno některé důkazy opakovat, respektive provádět důkazy další. Rozhodnutí o uplatněném nároku poškozené na náhradu nemajetkové újmy je nesprávné.

Obžalovaný namítá, že trestní řízení bylo zahájeno na základě trestního oznámení poškozené XXXXX ze dne 26. 6. 2020, provedeného za přítomnosti psycholožky XXXXX V.. Přítomná psycholožka ovlivňovala oznámení poškozené, když vstupovala do výpovědi a doplňovala ji o své postřehy, kdy není vyloučeno, že oznámení sama za poškozenou doplňovala, přičemž logicky u tvrzeného pohlavního zneužití přítomna nebyla. Následně byl dne 22. 7. 2020 proveden výslech poškozené v postavení nezletilého svědka jakožto neodkladný úkon odůvodněný povahou poškozené jako zvláště zranitelné oběti. Přítomna u tohoto výslechu byla mimo jiné opět proaktivní V.. Z přepisu výslechu ze dne 6. 8. 2020 pak již na první straně vyplývá, že V. nepřipustně aktivně vstupovala do výpovědi poškozené, takže nelze spolehlivě určit, které myšlenky byly vlastními myšlenkami poškozené, které myšlenky přijala za své po diskuzi s V., a které myšlenky ani její nebyly. Z této výpovědi, která je procesně vadná, pak soud I. stupně vycházel při zjišťování skutkového stavu věci. V této souvislosti je obžalovaným poukazováno na řízení vedené u XXXXX pod sp. zn. XXXXX obžalovaného M.E., ve kterém bylo usnesením ze dne 9. 10. 2023 rozhodnuto podle § 188 odst. 1 písm. e) trestního řádu tak, že se věc vrací státní zástupkyni k došetření, a to právě z toho důvodu, že výslech poškozené XXXXX ze dne 22. 7. 2020, na který je shora poukazováno, byl proveden v rozporu s trestním řádem. Proti tomuto usnesení podala stížnost státní zástupkyně a Krajským soudem v Brně bylo dne 2. 11. 2023, sp. zn. XXXXX rozhodnuto tak, že tato byla podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu jako nedůvodná zamítnuta, přičemž bylo pod bodem 5) usnesení uvedeno, že výslech svědkyně XXXXX provedený dne 22. 7. 2020 je procesně nepoužitelný, a to z toho důvodu, že vedle zástupkyně orgánu sociálně právní ochrany dětí byla výslechu opakovaně přítomna i V., která následně ve věci podávala vysvětlení ve smyslu ust. § 158 odst. 6 trestního řádu. Přestože byl soud I. stupně na tuto skutečnost obhájkyň u hlavního líčení upozorněn, řádným způsobem na ni nereagoval.

V podaném odvolání dále obžalovaný podrobně rozvádí výpověď poškozené XXXXX, kterou učinila jak v přípravném řízení, tak i u hlavního líčení a dovozuje, že si poškozená v různých částech svého tvrzení odporuje, a její výpovědi nejsou souladné ani s dalšími provedenými důkazy. V této souvislosti obžalovaný namítá, že rozhodnutí soud I. stupně o vině bylo učiněno vědomě na základě nezákonného výslechu poškozené, což podle jeho názoru diskvalifikuje senát v případném dalším řízení.

Obžalovaný dále poukazuje na to, že znalecký posudek Mgr. Marcely Landové, psycholožky z oboru školství a kultura vycházel z procesně nepoužitelné výpovědi poškozené. Nepoužitelnost znaleckého posudku obžalovaný dovozuje i z důvodu, že znalkyně vycházela z velice úzkého

Shodu s prvopisem potvrzuje: Radka Podruhová

důkazního materiálu, když v podstatě ignorovala rozpory ve výpovědi poškozené a svědků, a odmítala zohlednit důkazy opatřené v průběhu trestního řízení.

Znalecký posudek, v němž měl defacto posoudit schopnost poškozené vypovídat pravdivě o svých prožitcích, měl být zpracován znalcem z oboru klinická psychologie. V této souvislosti je poukazováno, že toto navrhovala i autorka znaleckého posudku z oboru psychiatrie MUDr. Barbora Talová. V dalším obžalovaný podrobně rozebírá výpověď znalkyně Mgr. Landové učiněné u hlavního líčení.

Soudu I. stupně je také vytýkáno, že nebylo reagováno na návrhy na doplnění dokazování, které obžalovaný vznesl v průběhu trestního řízení a opakovaně na nich trval. Jedná se tedy o tzv. opomenuté důkazy a v této souvislosti je poukazováno na judikaturu Ústavního soudu.

V dalším pak obžalovaný rozebírá jak výpovědi samotné poškozené, tak i slyšených svědků. Dle jeho názoru jsou i důkazy ve vzájemném rozporu a v žádném případě z nich nelze dovodit skutkový děj tak, jak je popsán ve výroku napadeného rozsudku.

Obžalovaný nesouhlasí ani s rozhodnutím o náhradě škody, když poukazuje na to, že z návrhů učiněné zmocněnkyní poškozené nebyly patrné, z jakých důvodů a v jaké výši se nárok na náhradu škody nebo nemajetkové škody uplatňuje, nebo z jakých důvodů a v jakém rozsahu se uplatňuje nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Důvod a výši škody je poškozená povinna doložit, což se v dané věci nestalo. Zcela neprokázána zůstala příčinná souvislost mezi údajným trestným činem a následkem v podobě psychického stavu poškozené.

Závěrem obžalovaný poukazuje na porušení práva na spravedlivý proces dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, spočívající v tom, že věc nebyla spravedlivě projednána v přiměřené lhůtě a bez zbytečných průtahů. Trestní oznámení bylo podáno dne 26. 6. 2020, usnesení o zahájení trestního stíhání bylo vyhotoveno dne 14. 12. 2022 a obžalovanému doručeno až 27. 1. 2023, tedy bezmála po 2,5 letech od podání trestního oznámení poškozenou.

Je navrhováno zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci státnímu zástupci k došetření, neboť procesní pochybení, na které odvolání upozorňuje, je v nynější fázi řízení neodstranitelné, nebo aby podle § 259 odst. 1 trestního řádu odvolací soud věc vrátil soudu I. stupně, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Pokud však odvolací soud bude takto postupovat, pak nechť podle § 262 trestního řádu nařídí, aby trestní věc obžalovaného byla projednána v jiném složení senátu.

4. Odvolání státní zástupkyně bylo podáno toliko do výroku o trestu v neprospěch obžalovaného. Namítá, že úvahy soudu stran osoby obžalovaného nebyly ve vzájemném kontextu vyhodnoceny ve smyslu účelu trestu. Připomíná, že jedinou polehčující okolností na straně obžalovaného je jeho beztrestnost. Na druhou stranu mu přitěžuje, že spáchal trestnou činnost s úmyslem a po předchozím uvážení. Soud v rámci úvah o trestu nehodnotil opakovanost jednání obžalovaného, přestože tuto skutečnost považoval za prokázanou a zahrnul ji do výroku o vině. Nebylo přihlédnuto v rámci okolností, za kterých byl čin spáchán, že obžalovaný si jakožto oběť své trestné činnosti zvolil dívku, která byla v pěstounské péči umístěna v XXXXX. Poukazováno je také na závěry znaleckého posudku MUDr. Talové, ve kterém bylo konstatováno, že poškozená trpí posttraumatickou stresovou poruchou v přímém důsledku s jednáním obžalovaného. Navíc obžalovaný v průběhu celého dosavadního trestního řízení v podstatě nepřipustil, že by se jednání dopouštěl, naopak před soudem vystupoval jako oběť konspirace nezletilé poškozené, a ani v rámci hlavního líčení nezískal náhled na svou trestnou činnost. Uložený trest odnětí svobody na samé spodní hranici zákonné trestní sazby s podmíněným odkladem na krátkou zkušební dobu proto státní zástupkyně hodnotí jako nepřiměřeně mírný.

Navrhuje, aby byl napadený rozsudek ve výroku o trestu zrušen a nově bylo rozhodnuto tak, že obžalovanému se ukládá trest odnětí svobody v trvání 26 měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání 40 měsíců.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Radka Podruhová

5. Z podnětu odvolání obžalovaného přezkoumal krajský soud v souladu s ust. § 254 odst. 1 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení které jim předcházelo, a z podnětu obou podaných odvolání napadený rozsudek z důvodů uvedených v § 258 odst. 1 písm. a), b), c) trestního řádu zrušil, a to v neveřejném zasedání, neboť vady nelze odvolacím soudem napravit. Podle § 259 odst. 1 trestního řádu byla věc vrácena soudu I. stupně.

Předně je třeba konstatovat, že námitka obžalovaného stran výsledku poškozené XXXXX učiněného v přípravném řízení dne 22. 7. 2020 jako neodkladný a neopakovatelný úkon, je důvodná. Přítomna byla i V., která jak je patrné z přepisu tohoto výsledku ze dne 6. 8. 2020 vstupovala do průběhu výsledku tím, že kladla poškozené otázky a nevhodným způsobem do její výpovědi zasahovala, čímž mohla zavdat pochybnosti o skutečnostech, které poškozená uváděla. Nicméně v dané věci je situace odlišná, než ve věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 2 T 134/2023 proti obžalovanému Martinu Ertlovi. Zde soud I. stupně v rámci předběžného projednání obžaloby zvolil procesní postup dle § 188 odst. 1 písm. e) trestního řádu a vrátil věc státní zástupkyni k došetření. V projednávané trestní věci soud I. stupně takovýto postup nezvolil, neboť měl dostatek jiných důkazů, které odůvodňovaly postavení obžalovaného před soud, když se jednalo zejména o výpovědi svědků i zprávy z výchovného ústavu. Podstatné v projednávané věci je to, že poškozená XXXXX byla soudem I. stupně procesně bezvadným způsobem vyslechnuta, a to u hlavního líčení dne 19. 10. 2023 v době, kdy jí bylo více než 19 let. Ve své výpovědi se podrobně k věci vyjádřila, samozřejmě s odstupem času již nebyla schopna uvádět přesné detaily, nicméně skutečnosti, které ve své výpovědi uváděla, našly odraz ve výroku o vině. Soud I. stupně nemůže při zjišťování skutkového stavu věci vycházet z procesně nepoužitelné výpovědi učiněné v přípravném řízení dne 22. 7. 2020, a to z důvodů, které jsou výše rozvedeny, nicméně může vycházet z procesně bezvadně provedené výpovědi poškozené u hlavního líčení dne 19. 10. 2023.

Ohledně použitelnosti závěru znaleckého posudku Mgr. Marcely Landové, znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví klinické psychologie, odvolací soud konstatuje, že tato znalkyně byla u hlavního líčení dne 25. 1. 2023 velmi podrobně vyslechnuta, samozřejmě za účasti obhájkyne, kdy setrvala na závěrech znaleckého posudku, přičemž reagovala i na dokazování, které bylo ve věci nově provedeno u soudu I. stupně, a to včetně výpovědi poškozené XXXXX. O odbornosti znalkyně ani odvolací soud nepochybuje, když se jedná o erudovanou znalkyni, která zpracovala několik desítek znaleckých posudků, přičemž znalecký posudek obsahuje všechny náležitosti, které znalkyně v řízení před soudem I. stupně obhájila.

Není sporu o tom, že osobnost poškozené je značně problematická, byly u ní diagnostikovány psychiatrické obtíže, které se vyskytovaly již předtím, než mělo dojít k projednávanému jednání obžalovaného, a v této souvislosti nelze přehlédnout ani závěry znaleckého posudku znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie MUDr. Barbory Talové, která u poškozené diagnostikovala disharmonický vývoj v rámci sexuální zkušenosti se staršími muži, symptomy posttraumatické stresové poruchy, která se však rozvíjela v čase, a není možno stanovit přesné datum jejich vzniku. V této souvislosti je obhajobou navrhováno doplnit dokazování příbráním znalce z oboru zdravotnictví, odvětví klinické psychologie, a to Ph.D. Petra Štěpaníka. Tento znalec byl příbrán i ve věci vedené u Okresního soudu XXXXX pod sp. zn. XXXXX týkající se obžalovaného K.K., kdy ve věci vystupuje rovněž jako poškozená XXXXX.

Podstatnou vadou řízení je ta skutečnost, že soud I. stupně nereagoval nijak na návrhy na doplnění dokazování vznesené nejen ze strany obžalovaného, ale rovněž dozorující státní zástupkyně.

Obžalovaný prostřednictvím obhájkyne navrhoval doplnit dokazování výsledkem svědků E.S., K.K., vypracováním znaleckého posudku z oboru klinické psychologie, revizního znaleckého posudku Mgr. Landové a doplněním znaleckého MUDr. Talové a jejího následného výsledku, připojením trestního spisu týkajícího se obžalovaného M.E., založením fotek a videí z harddisku

Shodu s prvopisem potvrzuje: Radka Podruhová

předaného Policii ČR a výběrů zpráv z facebooku messengeru uloženého na DVD u Policie ČR. Návrhy na doplnění dokazování jsou uvedeny na č.l. 686, 694, 765, 805 a v podaném odvolání.

Státní zástupkyně pak navrhovala doplnit dokazování výsledkem svědka V.H. tak, jak vyplývá z č.l. 693 spisu.

Není povinností soudu I. stupně provádět všechny navržené důkazy. Musí však procesně bezvadným způsobem rozhodnout o tom, že další dokazování ve věci provádět nebude, což učinil u posledního hlavního líčení, nicméně v odůvodnění napadeného rozsudku zcela absentují úvahy o tom, proč další důkazy ve věci prováděny nebyly, což je v rozporu nejen s ust. § 125 odst. 1 trestního řádu ale zejména porušením práva obžalovaného na spravedlivý proces, zakotveného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Právu obžalovaného navrhnout důkazy odpovídá povinnost soudu nejen o vznesených důkazních návrzích rozhodnout, ale také – pokud jim nevyhoví – ve svém rozhodnutí vyložit, z jakých důvodů navržené důkazy neprovedl. To však soud I. stupně neučinil.

Je výsadním právem soudu I. stupně provedené důkazy hodnotit a odvolacímu soudu nepřisluší z podnětu podaného odvolání měnit skutkové, respektive právní závěry jen proto, že se odvolatel domáhá jiného hodnocení důkazů. Zasahovat do hodnocení důkazů může odvolací soud pouze tehdy, jsou-li hodnoceny jen některé z provedených důkazů, respektive pokud jsou hodnoceny důkazy, které provedeny nebyly, či byly provedeny v rozporu s trestním řádem, nebo pokud je hodnocení důkazů v extrémním rozporu s jejich obsahem. Takové skutečnosti však v projednávané věci nenastaly, ale jak již bylo výše rozvedeno, hodnocení důkazů nemůže obstát, neboť soud I. stupně se nevypořádal s návrhy na doplnění dokazování ať již ze strany obžalovaného, tak i ze strany státní zástupkyně. Odvolací soud opětovně připomíná, že není povinností soudu I. stupně všechny navrhované důkazy provádět, ale je nutno na návrhy na doplnění dokazování v odůvodnění napadeného rozsudku reagovat.

Další námitky, které jsou rozvedeny v podaném odvolání jsou opakováním obhajoby obžalovaného, kterou uplatnil v řízení před soudem I. stupně a polemika se způsobem, jakým soud I. stupně provedené důkazy hodnotil. S odkazem na již výše uvedené odvolací soud připomíná, že je výsadním právem soudu I. stupně provedené důkazy hodnotit, a pokud postupuje podle § 2 odst. 6 trestního řádu, pak má odvolací soud velmi omezené možnosti do způsobu hodnocení důkazů zasahovat.

6. Po vrácení věci k došetření tedy soud I. stupně bude při zjišťování skutkového stavu věci vycházet z výpovědi svědkyně poškozené XXXXX, kterou učinila u hlavního líčení dne 19. 10. 2023.

Pokud jde o znalecký posudek Mgr. Marcely Landové, pak z jejich závěrů lze vycházet, neboť tato při jeho vypracování vycházela z celého spisového materiálu i z výpovědi svědkyně XXXXX, kterou učinila u hlavního líčení a reagovala také na závěry znaleckého posudku MUDr. Barbory Talové. Odvolací soud poukazuje na skutečnost, že ve věci vedené u Okresního soudu ve Frýdku – Místku pod sp. zn. XXXXX došlo k přibrání znalce z oboru klinické psychologie PhDr. Petra Štěpaníka k posouzení osoby poškozené XXXXX. Znalecký posudek by případně v projednávané trestní věci mohl být jako důkaz proveden dle § 213 odst. 1 trestního řádu

Soud I. stupně se vypořádá s návrhy na doplnění dokazování, které byly vzneseny u hlavního líčení, respektive jsou obsaženy v podaném odvolání tak, jak bylo výše specifikováno.

Všechny provedené důkazy pak soud I. stupně řádně zhodnotí tak, jak mu to ukládá ust. § 2 odst. 6 trestního řádu a nově rozhodne o vině obžalovaného a v návaznosti na to i o trestu a náhradě škody.

7. Odvolací soud neshledal žádný zákonný důvod k tomu, aby při vrácení věci postupoval dle § 262 trestního řádu a nařídil, aby věc byla projednána a rozhodnuta v jiném složení senátu. K takovému mimořádnému rozhodnutí, které zasahuje do zásady zákonného soudce nebyl dán žádný důvod,

Shodu s prvopisem potvrzuje: Radka Podruhová

neboť dosavadní trestní řízení před soudem I. stupně nevzbuzuje žádné pochybnosti, které by snad mohly odvolací soud vést k závěru, že senát, který věc projednává, nerespektuje závazné právní názory odvolacího soudu či jinak ve věci nestandardně a už vůbec ne nezákonně postupuje. Samotný fakt, že byl napadený rozsudek (prvý ve věci) zrušen, nemůže být důvodem pro postup dle § 262 trestního řádu.

Závěrem odvolací soud konstatuje, že v případě obžalovaného L.P. nebylo porušeno právo na spravedlivý proces z důvodu zbytečných průtahů na straně orgánů činných v trestním řízení. Je pravdou, že trestní oznámení bylo podáno 26. 6. 2020 a sděleno obvinění bylo vyhotoveno 14. 12. 2022 avšak ze spisu je zřejmé, že byly zahájeny úkony trestního řízení směřující ke shromáždění důkazů opravňujících postup dle § 160 odst. 1 trestního řádu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Brno 29. 10. 2024

Mgr. Markéta Jirsová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: Radka Podruhová